

The Mediation of Information Asymmetry on the Relationship between Audit Quality and Financing Policies

Mehdi Heidari[†]
Bahman Ghaderi[†]
Saeid Hamekhani^{†*}

Abstract

In this research, the mediation of information asymmetry on the relationship between audit quality and financing policies by using structural equation modeling approach has been examined. Among the accepted companies, 99 ones in Tehran Stock Exchange were selected for statistical samples from 2006 to 2013 in order to attain the research purposes. To measure the information asymmetry as mediator variable, it has used the observable variables such as stock price volatility, earning forecast error, firm size and growth opportunities. Also, it used variables like percentage of institutional investors, the type of audit opinion, audit office size and the audit tenure to measure audit quality as independent variable and total debts to total assets ratio is considered as dependent variable. In addition, profitability & market structure are entered to the model as control variables. The result showed that companies with high audit quality are more likely to issue equity. The results also show that audit quality does not have significant effect on information asymmetry. Other results indicate no significant relationship between information asymmetry and financing policies. Therefore, the mediator role of information asymmetry between audit quality and financing policies is rejected.

Keywords: Structural Equation Modeling Approach, Capital Structure, Financing Policies, Information Asymmetry, Audit Quality.

JEL: D82 .G14 .G32 .M42

-
- 1 . Assistant Professor, Faculty of Economic & Management, Urmia University, Urmia, Iran, Corresponding Author, m.heydari@urmia.ac.ir
 2. Master of Accounting, Faculty of Economic & Management, University of Urmia, Urmia, Iran. Correspondig Author. Email: bahman.ghaderi67@yahoo.com.
 - 3 . Master of Auditing, Faculty of Management & Accounting, University of Allameh Tabataba'I, Tehran, Iran. Email: saeid.hamekhani@gmail.com

راهبرد مدیریت مالی

دانشگاه الزهرا (س)

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۶/۱۴

تاریخ تصویب: ۱۳۹۶/۰۹/۲۵

سال پنجم، شماره نوزدهم

زمستان ۱۳۹۶

صص ۹۳-۱۲۶

بررسی نقش میانجی عدم تقارن اطلاعاتی در تبیین رابطه بین کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی^۱

مهدي حيدري^۲, بهمن قادری^۳, سعيد همه خاني^۴

چکیده

در این پژوهش، نقش میانجی عدم تقارن اطلاعاتی در تبیین رابطه بین کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی با رویکرد الگوسازی معادلات ساختاری بررسی می‌شود. برای دست یابی به اهداف پژوهش، ۹۹ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۲، برای نمونه آماری انتخاب شدند. عدم تقارن اطلاعاتی به کمک متغیرهای مشاهده‌پذیر نوسانات قیمت سهام، خطای پیش‌بینی سود، اندازه شرکت و فرسته‌های رشد اندازه گیری می‌شود و سنجش کیفیت حسابرسی با استفاده از سنجه‌های اندازه‌ مؤسسه حسابرسی، نوع اظهارنظر حسابرس، دوره تصدی حسابرس و درصد سهامداران نهادی انجام می‌گیرد. همچنین، نسبت جمع بدھی‌ها به جمع دارایی‌ها به عنوان متغیر وابسته، متغیر معرف سیاست‌های تأمین مالی در نظر گرفته شده است و متغیرهای سودآوری و ساختار بازار نیز به عنوان متغیرهای کترلی، وارد الگوی پژوهش شده‌اند. نتایج حاکی از آن است که کیفیت بالای خدمات حسابرسی مستقل، تمایل شرکت‌های تأمین مالی از محل انتشار سهام عادی را افزایش می‌دهد. همچنین، نتایج نشان داد که کیفیت حسابرسی اثر معناداری بر عدم تقارن اطلاعاتی ندارد. از این‌رو، متغیر عدم تقارن اطلاعاتی رابطه بین کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی را میانجی گری نمی‌کند و این که بین عدم تقارن اطلاعاتی و ساختار سرمایه نیز رابطه معناداری مشاهده نشد.

واژه‌های کلیدی: الگوسازی معادلات ساختاری، ساختار سرمایه، سیاست‌های تأمین مالی، عدم تقارن اطلاعاتی، کیفیت حسابرسی.

طبقه‌بندی موضوعی: M42, G32, G14, D82

۱. کد DOI مقاله: 10.22051/jfm.2018.11708.1146

۲. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران، نویسنده مسئول، Email:m.heydari@urmia.ac.ir

۳. کارشناسی ارشد حسابداری، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران، Email:bahman.ghaderi67@yahoo.com

۴. کارشناسی ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران، Email:saeid.hamekhani@gmail.com

مقدمه

در بررسی سیاست‌های تأمین مالی یا به عبارتی ساختار سرمایه، تلاش می‌شود ترکیب منابع مالی مختلف مورد استفاده در تأمین مالی فعالیت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های موردنیاز واحد تجاری، تبیین شود (دارابی، ۱۳۹۵). هدف از تعیین ساختار سرمایه، مشخص کردن ترکیب منابع مالی واحد تجاری بهمنظور پیشنهادی شروط سهامداران است؛ زیرا سیاست‌های تأمین مالی مطلوب، موجب کاهش هزینه‌های شرکت و افزایش ارزش بازار آن می‌گردد. این موضوع که شرکت‌ها چگونه ساختار سرمایه خود را انتخاب و تعدل می‌کنند، مدت‌ها در کانون توجه بسیاری از اقتصاددانان مالی بوده و هنوز هم منشأ بحث‌های فراوان است. این امر، موجب شده، دامنه پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه ساختار سرمایه گسترش یابد و بهمنظور تعیین رفتار واقعی تأمین مالی شرکت‌ها، دیدگاه‌ها و نظریه‌های متفاوتی پیرامون ساختار بهینه سرمایه، مطرح گردد (خالقی‌مقدم و باغمیان، ۱۳۸۵). در یک طبقه‌بندی کلی، پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه سیاست‌های تأمین مالی یا همان تعیین ساختار سرمایه، چهار گروه پژوهش‌های مبتنی بر هزینه‌های نمایندگی، پژوهش‌های مبتنی بر اطلاعات نامتقارن، پژوهش‌های مبتنی بر تعامل بازار محصول و عوامل تولید و پژوهش‌های مبتنی بر کنترل شرکت را شامل می‌شود (احمدپور و سلیمی، ۱۳۸۶). از این‌رو، در پژوهش حاضر اثر کیفیت حسابرسی به عنوان سازوکاری نظارتی جهت تقلیل هزینه‌های نمایندگی به عنوان عاملی اثرگذار بر سیاست‌های تأمین مالی (ساختار سرمایه) با در نظر گرفتن نقش عدم تقارن اطلاعاتی به عنوان متغیر میانجی، مورد مطالعه قرار گرفته است تا این طریق، پاسخ سوال‌های مطرح شده ذیل، تشریح گردد:

- آیا کیفیت حسابرسی بر سیاست‌های تأمین مالی شرکت‌ها اثرگذار است؟
- آیا کیفیت حسابرسی بر سطح عدم تقارن اطلاعاتی اثرگذار است؟
- آیا عدم تقارن اطلاعاتی بر سیاست‌های تأمین مالی اثرگذار است؟
- آیا کیفیت حسابرسی بر سیاست‌های تأمین مالی با در نظر گرفتن عدم تقارن اطلاعاتی به عنوان متغیر میانجی اثرگذار خواهد بود؟

در ادامه مقاله و در بخش ادبیات پژوهش، بهمنظور تشریح چرایی مطرح شدن هر یک از سوال‌های فوق، ابتدا تعاریفی از سیاست‌های تأمین مالی، عدم تقارن اطلاعاتی و کیفیت حسابرسی و رابطه بین آن‌ها و پیشنهادی از مطالعات انجام‌شده ارائه می‌شود. سپس با تدوین فرضیه متناسب با هر سوال، تلاش می‌شود شواهدی مناسب در رابطه با سیاست‌های تأمین مالی شرکت‌های پذیرفته شده

در بورس اوراق بهادار تهران ارائه گردد؛ زیرا مسئله چگونگی تعیین ساختار سرمایه شرکت هم می‌تواند موجب افزایش ثروت سهامداران شود و هم می‌تواند هزینه‌های سنگینی از جمله هزینه‌های نمایندگی، آشتگی مالی و حتی ورشکستگی را بر سهامداران تحمل نماید. از این‌رو، بررسی عوامل مؤثر بر سیاست‌های تأمین مالی، موضوعی بنیادی برای بازار سرمایه محسوب می‌گردد.

مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

ساختار سرمایه (متغیر معرف سیاست‌های تأمین مالی)

برای ساختار سرمایه تعاریف مختلفی ارائه شده است. در یکی از این تعاریف، ساختار سرمایه به صورت ادعاهای کلی بر دارایی‌های شرکت، تعادل بین بدھی‌ها و دارایی‌ها، ماهیت دارایی‌ها و ترکیب استقراض شرکت در نظر گفته شده است. با توجه به تصمیمات مدیریت نسبت به چگونگی تأمین منابع موردنیاز شرکت، ساختار سرمایه می‌تواند حقوق مالکانه، الزامات بازپرداخت، ادعا بر دارایی‌ها، ادعا بر سود، قابلیت سودآوری، درجه ریسک، انعطاف‌پذیری مالی و عملیاتی واحد تجاری را تحت تأثیر قرار دهد (احمدپور و سلیمانی، ۱۳۸۶). تعیین روش تأمین مالی مناسب در جهت افزایش سودآوری و حفظ حیات شرکت‌ها از جمله عوامل مهم و حیاتی است. از این‌رو، مفهوم ساختار سرمایه به عنوان یکی از مهم‌ترین متغیرهای مؤثر بر ارزش گذاری و جهت‌گیری بنگاه‌های اقتصادی در بازار سرمایه مطرح است (پورزمانی و جمشیدی، ۱۳۹۴). بر این اساس، ترکیب مناسب منابع مالی که می‌تواند منجر به دست‌یابی شرکت به سطح مطلوب ارزش شود، ساختار بهینه سرمایه نامیله می‌شود (حسنی، پاک‌مرام، ۱۳۹۶).

عدم تقارن اطلاعاتی

یکی از عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری، دست‌یابی به اطلاعات مناسب و مرتبط با موضوع تصمیم است. در صورتی که اطلاعات موردنیاز به صورت نامتقارن بین افراد توزیع شود، ممکن است نتایج متفاوتی را نسبت به موضوعی واحد سبب شود (قائمی و وطن‌دوست، ۱۳۸۴). ناقصی اطلاعاتی، پدیده‌ای منفی است که تصمیم‌گیری‌های نامناسب اقتصادی توسط سرمایه‌گذاران را به دنبال دارد. عدم تقارن اطلاعاتی زمانی به وجود می‌آید که یک طرف قرارداد یا معامله از آگاهی اطلاعاتی بیشتری برخوردار باشد، مشروط بر این که از این اطلاعات در زمان برقراری ارتباط با طرف دیگر، به طور مؤثر (و به نفع خود) استفاده نماید (کلارکسون و هم‌پژوهان، ۲۰۰۷). در واقع، عدم تقارن اطلاعاتی ناشی از اختلاف زمانی در دریافت اطلاعات میان گروه‌های

مخالف از جمله گروههای درونسازمانی و برونسازمانی و خود سرمایه‌گذاران است (نظری و همپژوهان، ۱۳۹۱). پدیده عدم تقارن اطلاعاتی از آنجا ناشی می‌شود که سرمایه‌گذاران تصمیم‌های مالی خود را بر اساس اطلاعاتی اتخاذ می‌نمایند که توسط گروه مدیریت شرکت تهیه شده است و این در حالی است که بر اساس نظریه نمایندگی، بین منافع مدیریت و سهامداران، تضاد بالقوه‌ای وجود دارد؛ بنابراین، می‌توان ادعا نمود که عدم تقارن اطلاعاتی بین گروه مدیریت و سهامداران موضوعی بنیادی برای بازار سرمایه محسوب می‌گردد (فرانکل ولی، ۲۰۰۴).

کیفیت حسابرسی

کیفیت حسابرسی، مفهومی چندوجهی است که می‌توان آن را از دیدگاه‌های مختلف موردنرسی قرارداد. در یک دیدگاه، گزارش حسابرسی به عنوان یک محصول مورد توجه قرار می‌گیرد و کیفیت این محصول از جهت مطابقت با استانداردهای تعیین شده بیان گر کیفیت حسابرسی می‌باشد. در دیدگاهی دیگر، حسابرسی به عنوان یک خدمت در نظر گرفته می‌شود که این خدمت باید توسط اشخاص واجد شرایط ارائه گردد که فرایند انجام این خدمت و ارائه گزارش نتایج آن، تابع ضوابط و استانداردهای خاص است؛ بنابراین، در صورتی که ارائه خدمت مذبور، از نقطه شروع تا نقطه پایان که گزارش حسابرسی است، مطابق با استانداردها و ضوابط تعیین شده انجام شود، از کیفیت لازم برخوردار است (مشايخی و همپژوهان، ۱۳۹۲). یک تعریف متدالو از کیفیت حسابرسی توسط دی‌آنجلو (۱۹۸۱) ارائه شده است. وی کیفیت حسابرسی را ارزیابی (استنباط) بازار از احتمال این موضوع تعریف کرده است که حسابرس بتواند موارد تحریف‌های بالهیت در صورت‌های مالی و یا سامانه گزارشگری مالی صاحب‌کار را کشف (مرتبه با شایستگی حسابرس) و گزارش (مرتبه با استقلال حسابرس) نماید. تیمن و ترومی (۱۹۸۶) کیفیت حسابرسی را میزان صحت و درستی اطلاعاتی تعریف کرده‌اند که پس از حسابرسی صورت‌های مالی در اختیار سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد (صالحی و فلاح‌گجه، ۱۳۹۵؛ حساس یگانه و جعفری، ۱۳۸۹).

کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی

از آنجاکه واحدهای اقتصادی، همواره به منظور افزایش ارزش شرکت و ثروت سهامداران به دنبال کاهش هزینه سرمایه خود هستند، می‌توانند با ارائه صورت‌های مالی که با کیفیت بالا حسابرسی شده‌اند، به اهداف خود

دست یابند؛ چراکه بدون انجام حسابرسی یا حسابرسی باکیفیت پایین، سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان خارج از شرکت، نسبت به اطلاعات تهیه شده به وسیله مدیریت تردید خواهند کرد؛ بنابراین، یا سرمایه‌گذاری نمی‌کنند یا نرخ بازده بسیار بالایی را به علت پذیرفتن ریسک، طلب می‌کنند (خدادادی و همپژوهان، ۱۳۹۵). کریشنان (۲۰۰۳) بیان می‌دارد، ضعف حسابرسی باعث می‌شود کارایی و نظرارت بر رفتار فرصت طلبانه مدیریت کاهش یابد و این موضوع می‌تواند بر رابطه اعتباردهندگان از طریق افزایش تضاد منافع و افزایش عدم تقارن اطلاعاتی تأثیر بگذارد و از سوی دیگر ریسک اعتباری شرکت نیز افزایش یابد که همه این موارد در هزینه بدھی شرکت متبلور می‌شود و هرگونه تغییر در هزینه بدھی به تغییر در ساختار سرمایه می‌انجامد. ایتونن (۲۰۱۰) نیز معتقد است، هزینه‌های نمایندگی، نرخ بازدهی مورد انتظار و صرف ریسک همگی از عواملی هستند که به طور مستقیم بر ساختار سرمایه تأثیر می‌گذارند و یک حسابرسی باکیفیت مطلوب، با کاهش دادن آن‌ها، موجب هماهنگی بیشترین مدیران و سرمایه‌گذاران می‌شود و می‌تواند بر ساختار سرمایه، تأثیر گذارد.

عدم تقارن اطلاعاتی و سیاست‌های تأمین مالی

مطابق با نظریه عدم تقارن اطلاعاتی، مدیران و دیگر گردانندگان عملیات واحد تجاری، اطلاعاتی درباره بازده و وضعیت سرمایه‌گذاری شرکت دارند که افراد بیرون شرکت از آن بی‌خبرند. در صورتی که اطلاعات درونی بیان‌گر آینده‌ای مطلوب برای شرکت باشد، مدیران ترجیح می‌دهند در ساختار سرمایه از بدھی بیشتر استفاده نمایند. به عبارت دیگر، با تأمین مالی از محل بدھی و عدم ورود سهامداران جدید، منافع آتی برای سهامداران فعلی باقی خواهد ماند. بر عکس، در صورتی که وضعیت آینده شرکت مطلوب پیش‌بینی نشود، مدیران شرکت که از این موضوع آگاه هستند، ترجیح می‌دهند از راه انتشار سهام عادی و افزایش سرمایه، تأمین مالی نمایند. از سوی دیگر، تعیین ساختار سرمایه، نوعی علامت دادن به افراد بیرون‌سازمانی است. تأمین مالی از محل بدھی بیان‌گر آینده مطلوب شرکت است؛ اما اگر شرکت از راه انتشار سهام جدید تأمین مالی کند، نوعی علامت منفی درباره آینده شرکت به شمار می‌رود (احمد پور و سلیمی، ۱۳۸۶). می‌برز و مجلوف (۱۹۸۴) معتقدند، به دلیل پدیده ناقرینگی اطلاعاتی بین مدیران و دیگر گروه‌های ذی‌نفع، مدیران به منظور تأمین مالی، سلسله مراتبی را طی می‌کنند. به این معنی که در شرایط عدم تقارن اطلاعاتی، مدیران تأمین مالی از محل منابع داخلی شرکت را بر منابع خارج از شرکت ترجیح می‌دهند (کردستانی و فدائی کلورزی، ۱۳۹۱).

کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی

در ادبیات پژوهشی مرتبط با کیفیت حسابرسی، این موضوع مطرح است که هر چه حسابرسی‌های انجام‌شده از کیفیت بالاتری برخوردار باشد، عدم تقارن اطلاعاتی کمتری میان معامله‌گران وجود خواهد داشت. چندین دلیل برای این موضوع مطرح است. اول این که کیفیت حسابرسی بالاتر سبب بهبود کیفیت افشاشه و افشای باکیفیت با افزایش دامنه اطلاعاتی عمومی سرمایه‌گذاران و وارد نمودن اطلاعات خصوصی به محدوده اطلاعات عمومی، سبب کاهش عدم توازن اطلاعاتی میان معامله‌گران می‌شود. دوم، افشای اطلاعات عمومی سبب باورهای مشابه برای معامله‌گران شده و احتکار اطلاعاتی معامله‌گران مطلع را کاهش می‌دهد. همچنین، بهبود کیفیت افشاشه اطلاعات، انگیزه سرمایه‌گذاران برای جستجوی اطلاعات خصوصی را با کاهش منافع مورد انتظار حاصل از این اطلاعات کاهش می‌دهد. از آنجایی که کیفیت حسابرسی یکی از اجزای اطلاعات افشاشه است، هر چه کیفیت حسابرسی بالاتر باشد، عدم تقارن اطلاعاتی نیز کاهش می‌یابد (کلینچ و همپژوهان، ۲۰۱۲؛ بهبهانی‌نیا و معصومی، ۱۳۹۵).

پیشینه پژوهش

در جدول (۱)، خلاصه‌ای از نتایج مطالعات مرتبط با موضوع پژوهش به صورت تفکیک شده ارائه شده است.

جدول ۱. مروری بر پیشینه پژوهش

نتایج	کشور	پژوهش‌گران	سال
الف) پژوهش‌های مرتبط با کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی:			
شرکت‌های حسابرسی شده تو سط مؤسسات حسابرسی بزرگ در مقایسه با شرکت‌های حسابرسی شده تو سط مؤسسات حسابرسی کوچک، تأمین مالی از محل انتشار سهام را بر تأمین مالی از محل بدھی‌ها ترجیح می‌دهند.	آمریکا	چانگ و همپژوهان	۲۰۰۹
شرکت‌هایی که هزینه‌های حسابرسی بیشتری پرداخت نموده‌اند، تمایل بیشتری به تأمین مالی از محل بدھی‌ها داشته‌اند.	آمریکا ۲۰۱۵	بالاچاندرا و همپژوهان	
شرکت‌های با حق‌الزحمه حسابرسی بیشتر، نسبت بدھی بالاتری دارند.	استرالیا ۲۰۱۵	آنمول	

نزنی	اندونزی	
علوی طبری و هاشمیان	ایران	کیفیت حسابرسی تأثیری بر سیاست‌های تأمین مالی شرکت‌ها ندارد.
میرزاچیان دهکردی	ایران	بین کیفیت حسابرسی و نوع تأمین مالی رابطه معنی‌داری ضعیفی وجود دارد.
مهریان پور و زمانی	ایران	بالا رفتن کیفیت حسابرسی تأثیری بر تأمین مالی از محل صدور سهام عادی نداشته است.
خدادادی و همپژوهان	ایران	اندازه مؤسسه حسابرسی، رابطه مثبت و معنادار و حق الزحمه حسابرسی، رابطه منفی معناداری با ساختار سرمایه‌دارند.
ب) پژوهش‌های مرتبط با کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی:		
یوسال و گول	آمریکا	حسابرسی با کیفیت بالا، ریسک اعتباری (از طریق کاهش نرخ بهره، سرسیزد کوتاه‌تر و افزایش تعداد وام‌دهندگان) و عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش می‌دهد.
وریسی	ترکیه	افزایش کیفیت حسابرسی، منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی می‌شود.
لند و همپژوهان	اسپانیا	سطح عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت‌هایی که گزارش حسابرسی تعديل شده داشته‌اند، بیشتر از شرکت‌هایی بوده که گزارش حسابرسی مقبول دریافت کرده‌اند.
ملکیان و همپژوهان	ایران	بین مؤسسه سات بزرگ حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه معنادار وجود ندارد؛ اما بین تعداد سال‌های متوالی حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه منفی و معنادار وجود دارد.
امیر رستگار	ایران	تخصص حسابرس و سال‌های حسابرسی در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی مؤثر است. ولی اندازه مؤسسه حسابرسی تأثیری در کاهش عدم تقارن اطلاعات ندارد.
دهداری	ایران	اندازه مؤسسه حسابرسی و تخصص حسابرس در صنعت، باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی می‌شوند. ولی، دوره تصدی حسابرس، اثری در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی ندارد.
حجازی و همپژوهان	ایران	چرخش مؤسسه حسابرسی باعث افزایش عدم تقارن اطلاعاتی می‌شود و این که اندازه مؤسسه حسابرسی و دوره تصدی‌گری حسابرسی، اثر بر عدم تقارن اطلاعاتی ندارد.
بهبهانی نیا و معصومی	ایران	عدم اثرگذاری کیفیت حسابرسی بر کاهش عدم تقارن اطلاعاتی.

ج) پژوهش‌های مرتبط با عدم تقارن اطلاعاتی و سیاست‌های تأمین مالی:

انگلستان	بعد از تصویب آئین‌نامه افسای منصفانه، شرکت‌های با سطح عدم تقارن اطلاعاتی بالاتر در مقایسه با شرکت‌هایی که از سطح عدم تقارن اطلاعاتی پایین‌تری برخوردار هستند، تأمین مالی از محل بدھی را به سایر گزینه‌های تأمین مالی ترجیح داده‌اند.	پیتاچی ۲۰۱۵
بین‌المللی	شرکت‌های با سطح عدم تقارن اطلاعاتی بالاتر، تمایل بیش‌تری به تأمین مالی از محل بدھی‌ها دارند. ولی به دلیل اثرات متفاوت ناقربینگی اطلاعاتی بر هزینه سرمایه منابع مختلف تأمین مالی؛ احتمالاً شرکت‌ها گرایش کم‌تری به تأمین مالی از محل بدھی‌ها بلندمدت داشته باشند. شایان ذکر است، رابطه مثبت بین عدم تقارن اطلاعاتی و نسبت اهرمی، بیش‌تر در کشورهای با نظام بانکی توسعه یافته، بخش قوانین و مقررات قانونی مقتدر و بازارهای دارای سیاست‌های افسای قوی، مشاهده گردید.	گاؤ و رو ۲۰۱۵
انگلستان	افزایش عدم تقارن اطلاعاتی، تمایل واحدهای تجاری به تأمین مالی از محل بدھی را کاهش می‌دهد.	فوسو و هم‌پژوهان ۲۰۱۶
ایران	بین عدم تقارن اطلاعاتی با نسبت کل بدھی به کل حقوق صاحبان سهام، نسبت کل بدھی به کل دارایی و نسبت بدھی‌های کوتاه‌مدت به کل دارایی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. در حالی که بین عدم تقارن اطلاعاتی با نسبت بدھی‌های بلندمدت به کل دارایی‌ها، رابطه معنی‌داری مشاهده نگردید.	کاشانی‌بور و مؤمنی یانسری ۱۳۹۱
ایران	بین عدم تقارن اطلاعاتی و تغییرات بدھی‌های بلندمدت رابطه منفی معنادار و بین کسری مالی و تغییرات بدھی بلندمدت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. از سوی دیگر، بین عدم تقارن اطلاعاتی و اهرم مالی و هم‌چنین، بین عدم تقارن اطلاعاتی و تغییرات اهرم مالی ارتباط معنادار وجود ندارد.	کردستانی و فدائی کلورزی ۱۳۹۱

با توجه به ادبیات پژوهش و نیز مطالعات تجربی صورت پذیرفته شده، مشخص می‌شود که ارتباط بین کیفیت حسابرسی با سیاست‌های تأمین مالی، کیفیت حسابرسی با عدم تقارن اطلاعاتی و عدم تقارن اطلاعاتی با سیاست‌های تأمین مالی به صورت جداگانه بررسی شده است. این در حالی است که پژوهش حاضر با طرح ارتباط میان این سه مؤلفه به صورت یکجا و در یک الگو، علاوه بر توسعه‌بخشی ادبیات نظری بحث عوامل مؤثر بر سیاست‌های تأمین مالی، با به کارگیری الگوسازی

معادلات ساختاری^۱ در بررسی جوانب مختلف روابط احتمالی بین مؤلفه‌های مذکور، نخستین پژوهش در این حوزه محسوب می‌گردد.

فرضیه‌های پژوهش

با عنایت به مطالب پیش‌گفته در بخش مقدمه، ادبیات و پیشینه پژوهش، فرضیه‌های پژوهش به صورت ذیل تدوین شده است:

فرضیه ۱: کیفیت حسابرسی، اثر معناداری بر سیاست‌های تأمین مالی دارد.

فرضیه ۲: کیفیت حسابرسی، اثر معناداری بر عدم تقارن اطلاعاتی دارد.

فرضیه ۳: عدم تقارن اطلاعاتی، اثر معناداری بر سیاست‌های تأمین مالی دارد.

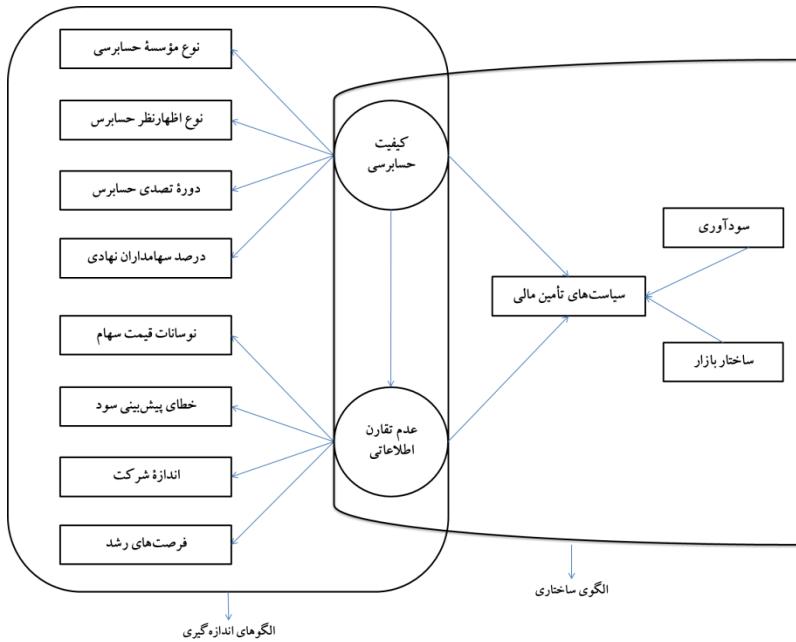
فرضیه ۴: بین کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی با اثر میانجی عدم تقارن اطلاعاتی، رابطه معنادار وجود دارد.

الگوی مفهومی پژوهش

در شکل (۱) الگوی مفهومی پژوهش بر اساس رویکرد الگوسازی معادلات ساختاری ترسیم شده است. دلایل انتخاب این روش را می‌توان به این صورت برشمرد: اول؛ در ادبیات علوم مالی و حسابداری، عدم تقارن اطلاعاتی و کیفیت حسابرسی با توجه به ماهیت چندبعدی آنها و هم‌چنین، از آنجاکه به صورت مستقیم برای پژوهش گر قابل مشاهده و اندازه‌گیری نیستند، به عنوان متغیرهای پنهان قابل تعریف می‌باشند. از این‌رو، متغیر پنهان باید بر حسب نوع رفتاری که بیان گر آن متغیر است، بر اساس یک سری متغیرهای مشاهده‌پذیر^۲ اندازه‌گیری گردد. دوم؛ علاوه بر پژوهش‌های خارج از کشور، در پژوهش‌های داخلی که تأثیر کیفیت حسابرسی بر ساختار سرمایه مور مطالعه قرار گرفته است (علوی طبری و هاشمیان، ۱۳۹۰؛ میرزائیان دهکردی، ۱۳۹۰؛ خدادادی و هم‌پژوهان، ۱۳۹۵) تنها از اندازه مؤسسه حسابرسی به عنوان متغیر معرف کیفیت حسابرسی استفاده شده است یا متغیرهای مختلف معرف کیفیت حسابرسی مانند حق‌الزحمه حسابرسی و اندازه مؤسسه حسابرسی را به صورت مجزا، در الگوهای رگرسیونی چند متغیره مورد بررسی و آزمون قرار

1. Structural Equaotion Modeling Approach
2. Observable Variable

داده‌اند. یا در پژوهش‌های دیگر که رابطه بین کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی بررسی شده است (حجازی و همکاران، ۱۳۹۵) از معیار نسبت هزینه‌های عملیاتی به فروش شرکت (که معیاری برای هزینه نمایندگی است نه تقارن اطلاعاتی) برای تعریف عدم تقارن اطلاعاتی، استفاده نموده‌اند. همچنین، در بررسی رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی با ساختار سرمایه (کاشانی‌پور و مؤمنی یانسونی، ۱۳۹۱؛ کردستانی و فدائی کلورزی، ۱۳۹۱) تنها از متغیر شکاف قیمتی به عنوان متغیر معرف عدم تقارن اطلاعاتی استفاده شده است. همان‌گونه که عنوان شد، با توجه به ماهیت نامشهود و چندبعده متغیرهای عدم تقارن اطلاعاتی و کیفیت حسابرسی، بهتر آن بود که این متغیرها به عنوان متغیر پنهان تعریف می‌شدند و این که استفاده از یک متغیر و یا چند متغیر در الگوهای مختلف به صورت جداگانه، باعث می‌شود در رابطه با موضوع پژوهش، تحلیل‌های ناقصی ارائه شود که درنهایت روایی پژوهش تحت الشاعع قرار می‌گیرد و انتقادهایی بر آن وارد خواهد بود. سوم؛ به روش تجزیه و تحلیل پژوهش‌های قبلی انجام شده، به دلیل عدم استفاده از رویکرد الگوسازی معادلات ساختاری، انتقادهایی وارد است، زیرا تجزیه و تحلیل‌های رگرسیونی رایج تا حد زیادی خطای اندازه‌گیری در متغیرهای توضیحی را نادیده می‌گیرند. درنتیجه یافته‌های رگرسیونی ممکن است نادرست و شامل نتایج گمراه کننده باشد. هم‌چنین، مطالعه اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای درگیر در یک الگو برای پژوهشگر به آسانی امکان‌پذیر نیست. چهارم؛ الگوهای رگرسیونی فاقد ساختار هستند. بدین معنی که چگونگی رابطه متغیرهای مستقل با یکدیگر و هم‌چنین با متغیر وابسته مشخص نیست (توجه شود که در اینجا هدف نادرست تلقی نمودن روش‌های رگرسیونی مدنظر نیست، بلکه مراد آن است که رویکرد الگوسازی معادلات ساختاری نسبت به روش‌های رگرسیونی، تحلیل‌های کامل‌تری را ارائه می‌دهد). پنجم؛ علاوه بر موارد پیش‌گفته، این پژوهش تلفیقی از مجموعه پژوهش‌های قبلی بوده به این معنی که در پژوهش‌های قبلی رابطه بین کیفیت حسابرسی، عدم تقارن اطلاعاتی و تصمیمات تأمین مالی (ساختار سرمایه) به صورت جداگانه مورد بررسی قرار گرفته است. درحالی که در این پژوهش اثر متغیرهای کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی به صورت هم‌زمان بر تصمیمات تأمین مالی موردنیخش قرار گرفته است که این امر باعث جامعیت بیشتر پژوهش شده و موجب می‌شود روایی نتایج پژوهش افزایش و شواهد قابل اتکاگرایی در رابطه با موضوع پژوهش ارائه گردد.

شکل ۱. الگوی مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

جامعه آماری این پژوهش، شامل تمام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (به غیراز شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، هلدینگ و بانک‌ها به دلیل متفاوت بودن افشاری مالی و ساختارهای اصول راهبری آنها) است. در این پژوهش، نقش میانجی عدم تقارن اطلاعاتی در تبیین رابطه بین کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی مورد مطالعه قرار گرفته است. برای این منظور، اطلاعات موردنیاز برای یک دوره هشت‌ساله بر اساس صورت‌های مالی ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲ جمع‌آوری شده است. در انتخاب نمونه آماری، شرکت‌هایی به عنوان نمونه پژوهش انتخاب می‌شوند که طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲ صورت‌های مالی خود را به بورس اوراق بهادار تهران ارائه داده باشند و حداقل سه سال از پذیرش آنها در بورس گذشته باشد؛ پایان سالی مالی آنها متنه‌ی به آخر اسفندماه هر سال باشد؛ طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲ تغییر فعالیت نداده باشند؛ طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۸۵ تغییر سال مالی نداده باشند، طی دوره پژوهش، برای مدت بیش از سه ماه توقف معاملاتی نداشته باشند و تمامی اطلاعات موردنیاز در دوره مذکور، در دسترس باشد.

با در نظر گرفتن محدودیت‌های پیش‌گفته، ۹۹ شرکت به عنوان نمونه پژوهش انتخاب گردید. روش کلی پژوهش از جهت نظری در زمرة پژوهش‌های اثباتی، از جهت هدف، کاربردی و از جنبه طرح پژوهش، پسرویدادی است. اطلاعات مربوط به مبانی نظری و ادبیات پژوهش از میان مقالات موجود در این زمینه و اطلاعات مربوط به متغیرهای پژوهش از بانک اطلاعاتی رهآوردنوین، صورت‌های مالی حسابرسی و سایت سازمان بورس اوراق بهادار تهران^۱ شده جمع آوری شده است. مرتب کردن و طبقه‌بندی اولیه داده‌ها به وسیله صفحه گسترده اکسل (نسخه ۲۰۱۰) و اس.پی.اس. اس. (نسخه ۲۰) و تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار آموس (نسخه ۱۶) انجام شده است. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش، یک فرایند دو مرحله طی می‌شود. ابتدا باید از برازش قابل قبول الگوهای اندازه‌گیری^۲ (عدم تقارن اطلاعاتی و کیفیت حسابرسی) اطمینان حاصل شود و سپس برازش الگوی ساختاری (نقش متغیر میانجی عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و تصمیمات تأمین مالی با در نظر گرفتن متغیرهای کترلی) موردنبررسی قرار گیری. در تجزیه و تحلیل الگوسازی معادلات ساختاری، الگوی معادله ساختاری ترکیبی از الگوهای اندازه‌گیری (الگوهای عاملی تأییدی^۳ و الگوی معادله ساختاری (الگوهای مسیر^۴) است. تمایز بین الگوهای اندازه‌گیری و الگوی ساختاری در گام‌های بعدی فرایند الگوسازی معادلات ساختاری نقش مهمی را ایفا می‌نماید. درواقع، چنانچه الگوی اندازه‌گیری، برازش مناسبی^۵ از اندازه‌گیری متغیر پنهان^۶ را نشان دهد، برازش الگوی ساختاری با اطمینان بیشتری صورت خواهد گرفت. به همین دلیل، در الگوسازی معادلات ساختاری، آزمون الگوی اندازه‌گیری مقدم بر آزمون الگوی ساختاری است. برای بررسی نقش متغیر میانجی عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و سیاست‌های تأمین مالی از روش بارون و کنی (۱۹۸۶) استفاده شده است. هم‌چنین برای رد یا عدم رد فرضیه‌های پژوهش نیز آزمون معنی‌داری هر یک از ضرایب مسیر استاندارد شده الگوی ساختاری (آزمون تی- استیومنت) استفاده شده است. چنانچه احتمال آماره تی- استیومنت کمتر از ۵ درصد باشد، دلیلی بر رد فرضیه‌های پژوهش وجود ندارد.

1. www.new.tse.ir
2. Mesurement Models
3. Structural Model
4. Confirmity Factor Analysis
5. Path Analysis
6. Goodness of Fit
7. Latent Variable

همچنین بر اساس الگوی مفهومی پژوهش، نحوه محاسبه متغیرهای پژوهش به شرح زیر است:
سیاست‌های تأمین مالی (متغیر وابسته): ساختار سرمایه به عنوان متغیر معرف سیاست‌های تأمین مالی می‌تواند حسب هدف پژوهش به شیوه‌های مختلف تعریف شود. در این پژوهش، نسبت جمع بدھی‌ها به جمع دارایی‌ها به عنوان نماینده ساختار سرمایه در نظر گرفته شده است. (احمدپور و سلیمی، ۱۳۸۶؛ علوی طبری و هاشمیان، ۱۳۹۰، دارایی، ۱۳۹۲).

کیفیت حسابرسی (متغیر مستقل): ساختار کیفیت حسابرسی چندبعدی ولی نامشهود است، به همین دلیل، اندازه‌گیری آن بسیار دشوار است. از آنجاکه عوامل زیادی بر کیفیت حسابرسی تأثیر می‌گذارد، تعیین چارچوبی برای مشخص نمودن کیفیت حسابرسی موضوعی بالهمیت محسوب می‌گردد. از این‌رو، در پژوهش حاضر برای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی از سنجه‌های مشاهده‌پذیر زیر استفاده شده است:

اندازه مؤسسه‌حسابرسی: مؤسسه‌های بزرگ حسابرسی دارای منابع مالی و انسانی بیشتری هستند که این امر می‌تواند بر صلاحیت حسابرس مؤثر باشد. از طرف دیگر، به دلیل حجم بالای کار و شهرت خود، نگران از دست دادن صاحبکان خود نیستند از این‌رو، از استقلال بیشتری نسبت به سایر مؤسسه‌ها برخوردارند (رحمیان و هم‌پژوهان، ۱۳۹۰). این متغیر برای سال‌هایی که شرکت توسط سازمان حسابرسی، حسابرسی شده است کد ۱ و برای سایر سال‌ها، کد صفر را اختیار می‌کند.

نوع اظهارنظر حسابرس: یکی از معیارهایی که برای کیفیت حسابرسی توسط پژوهش‌گران معرفی شده است، معیار نوع اظهارنظر حسابرس است. پژوهشگرانی چون هرمانسون و هم‌پژوهان (۲۰۰۷) و دیلویت (۲۰۱۰) از انتشار گزارش غیرمقبول به عنوانی شاخصی برای کیفیت حسابرسی و استقلال حسابرس استفاده کرده‌اند (رحمیان و هم‌پژوهان، ۱۳۹۰). این متغیر برای سال‌هایی که شرکت دارای گزارش تعدیل شده است کد ۱ و برای سایر سال‌ها، کد صفر را اختیار می‌کند.

دوره تصدی حسابرس: پیچیدگی‌های زیاد در محیط کاری شرکت‌ها موجب شده است تا حسابرس نتواند در مدت زمان کوتاهی با فعالیت‌های شرکت مورد رسیدگی آشنایی کامل پیدا کند. تداوم انتخاب حسابرس موجب می‌شود تا حسابرس به مرور دانش خاص بیشتری را کسب کند و این موضوع باعث افزایش صلاحیت حرفة‌ای حسابرس و افزایش کیفیت حسابرسی می‌شود (کامران و هم‌پژوهان، ۲۰۰۵). برای این متغیر، چنانچه حسابرس بیش از ۳ سال حسابرس شرکت صاحب‌کار بوده باشد کد ۱ و در غیر این صورت، کد صفر را اختیار می‌کند.

درصد سهامداران نهادی: حضور سهامداران نهادی در ساختار مالکیت شرکت بر نحوه نظارت عملیات بنگاه مؤثر است. سهامداران نهادی معمولاً خواهان اطلاعات صحیح و به موقع در مورد شرکت هستند و به صورت مستمر شرکت را برای ارائه اطلاعات صحیح و دقیق مورد کنکاش قرار می‌دهند. مطالعه‌های قبلی نشان می‌دهند که گزارش حسابرسی و کیفیت ارائه صورت‌های مالی نشانه مهمی از سلامت و عملکرد شرکت است. به همین دلیل، سهامداران نهادی سعی در استفاده از خدمات حسابرسی باکیفیت دارند. ازبی و همپژوهان (۲۰۱۰)، تینگ و همپژوهان (۲۰۱۰) در پژوهش‌های خود به نقش مثبت سهامداران نهادی در افزایش کیفیت خدمات حسابرسی اشاره کرده‌اند (رحیمیان و همپژوهان، ۱۳۹۰). این متغیر برابر است با درصد سهام نگهداری شده توسط نهادهای سرمایه‌گذاری عمدی به کل سهام منتشرشده شرکت.

عدم تقارن اطلاعاتی (متغیر میانجی): از آنجاکه پدیده عدم تقارن اطلاعاتی به عنوان یک متغیر پنهان، به طور مستقیم قابل مشاهده نمی‌باشد، لازم است تا بر اساس متغیرهای مربوط، میزان آن معرفی گردد. قالیاف اصل و ولی‌زاده (۱۳۹۵) معتقدند، عدم تقارن اطلاعاتی یک مفهوم کیفی است و برای بیان آن در قالب اعداد و ارقام، به الگویی برای کمی کردن آن نیاز است. چندین رویکرد به منظور اندازه‌گیری کمی تقارن اطلاعاتی در واحدهای تجاری وجود دارد که در این پژوهش از معیارهای زیر استفاده شده است: نوسانات قیمت سهام: در رابطه با نوسانات قیمت سهام و عدم تقارن اطلاعاتی، گُرمیر و همپژوهان (۲۰۱۰) استدلال می‌کنند که عدم تقارن اطلاعاتی کمتر، نوسانات ملائم و هموار در قیمت را نشان می‌دهد؛ بنابراین، انتظار می‌رود نوسانات قیمت سهام با افزایش عدم تقارن اطلاعاتی همراه باشد. این متغیر برابر است انحراف معیار درصد تغییرات روزانه قیمت سهام.

خطای پیش‌بینی سود: گونگ و لی (۲۰۰۹) افشاری اطلاعات مربوط به پیش‌بینی‌های سود (افشاری اختیاری یا افشاری اجرایی) را یک معجرای مهم برای انتقال اطلاعات توسط گروه مدیریت به بازار تلقی می‌کنند. با افزایش شفافیت، دقت پیش‌بینی در سود افزایش و خطای پیش‌بینی‌ها کاهش پیدا می‌کند. در واقع، در شرکت‌های با سطح بالاتری از ناقرینگی اطلاعاتی، بین افراد درون‌سازمانی و برون‌سازمانی، خطای پیش‌بینی سود افزایش پیدا کرده و در نتیجه، عدم تقارن اطلاعاتی پیش‌بینی‌های تحلیل گران در مورد سود شرکت می‌تواند نماینده وسعت اطلاعات (۱۳۹۳) معتقدند اشتباهات پیش‌بینی‌های تحلیل گران در مورد سود شرکت می‌تواند نماینده وسعت اطلاعات نامتقارن بین افراد داخل شرکت و خارج از شرکت باشد. این متغیر برابر است با قدر مطلق تفاوت سود واقعی و پیش‌بینی شده هر سهم تقسیم بر قدر مطلق سود واقعی هر سهم.

اندازه واحد تجاری: با توجه به این که تولید و انتشار اطلاعات هزینه بر است، شرکت‌های بزرگ با منابع و متخصصان بیشتر، قادرند گزارش‌های مالی دقیق‌تر و تفصیلی‌تری ارائه نمایند. بنابراین، شرکت‌های بزرگ‌تر از عدم تقارن اطلاعاتی کم‌تری نسبت به شرکت‌های کوچک‌تر برخوردارند (گُرمیر و همپژوهان، ۲۰۱۰). این متغیر برابر است با لگاریتم طبیعی مجموع دارایی‌های شرکت.

فرصت‌های رشد: منشأ بخش عمدت‌های از عدم تقارن اطلاعاتی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و فرصت‌های رشد شرکت‌ها است و بخشی از آن ریشه در جمع آوری و گزارش اطلاعات توسط مدیریت دارد. عدم تقارن اطلاعاتی ناشی از فرصت‌های رشد و سرمایه‌گذاری به مدیریت امکان بیشتری برای دست‌کاری صورت‌های مالی را می‌دهد تا بتواند به وسیله مبادلات خودی و هم‌چنین افزودن به مزایای جرمان خدمت، منابع را به خود منتقل کند (شیرین بخش و همپژوهان، ۱۳۹۲). کولیت و کوتاری (۱۹۸۹) اظهار داشتند بازار از فرصت‌های رشد آگاه است و اطلاعات مربوط به آن را در ارزش شرکت منعکس می‌سازد. ژانگ (۲۰۰۶) معتقد است یکی از منابع عدم اطمینان اطلاعاتی که می‌تواند پیرامون ارزش بنیادی شرکت ابهام ایجاد نماید، فرصت‌های رشد شرکت است (مرادزاده‌فرد و همپژوهان، ۱۳۹۲). از این‌رو، می‌توان استدلال نمود که عدم تقارن اطلاعاتی برای شرکت‌های با فرصت رشد قابل توجه (بالاتر) بیشتر از شرکت‌های با فرصت رشد محدود است. کلارکسون و همپژوهان (۲۰۰۷) فرصت‌های رشد را شخصی برای سنجش عدم تقارن اطلاعاتی می‌دانند. این متغیر برابر است با نسبت ارزش بازار سهام شرکت به ارزش دفتری شرکت.

سودآوری و ساختار بازار (متغیرهای کنترلی)

بر مبنای نظریه توازنی، بهمنظور استفاده بیشتر از مزایای مالیاتی و افزایش سودآوری، تمایل به استفاده از بدھی در ساختار سرمایه بیشتر هست. هم‌چنین، بر اساس نظریه ترجیحی، با افزایش سودآوری، تمایل شرکت‌ها به استفاده از تأمین مالی از محل منابع داخلی افزایش می‌یابد؛ که این امر باعث کاهش استفاده از ابزارهای بدھی در ساختار سرمایه می‌شود (ستایش و همپژوهان، ۱۳۹۰). هم‌چنین، شرکت‌ها برای رقابت در بازار تولید ممکن است از اهرم مالی برای رقابت بیشتر استفاده کنند. از سوی دیگر، اگر رقابت در بازار تولید شدید نباشد، شرکت ممکن است از اهرم بیشتری برای رقابت با شرکت‌های رقیب در صنعت خود و مجموع بازار استفاده کند (اعتمادی و متضطری، ۱۳۹۲). در این پژوهش، سودآوری با استفاده از نسبت سود خالص به مجموع دارایی‌های شرکت و ساختار بازار نیز با استفاده از نسبت کیوتوبین محاسبه شده است.

تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها

آمار توصیفی

در جدول (۲)، مقادیر مربوط به آمار توصیفی متغیرهای پژوهش ارائه گردیده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بیشترین و کمترین مقدار میانگین به ترتیب متعلق به متغیرهای اندازه شرکت (۶/۰۶۷۶) و نوسانات قیمت سهام (۰/۰۸۰۷) می‌باشد. همچنین، بیشترین و کمترین مقدار انحراف معیار نیز متعلق به متغیرهای خطای پیش‌بینی سود (۱/۵۵۵) و نوسانات قیمت سهام (۰/۱۸۹۷) است.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	میانگین	میانه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
سودآوری	X ₁	۰/۱۳۶۴	۰/۱۰۱۸	۰/۲۰۲۸	۱/۵۵۷۹	۵/۸۱۶۷
ساختار بازار	X ₂	۱/۰۰۳۳	۰/۶۹۹۲	۱/۲۸۸۳	۷/۰۵۹۸	۸/۸۴۹۸
نوسانات قیمت سهام	X ₃	۰/۰۸۰۷	۰/۰۲۹۹	۰/۱۸۹۷	۷/۰۰۲۰	۴۱/۹۱۸۷
خطای پیش‌بینی سود	X ₄	۱/۹۱۱۷	۰/۳۱۲۲	۱/۵۵۵	۱۷/۴۰۴۸	۲۱/۴۶۵۰
اندازه شرکت	X ₅	۷/۰۶۷۶	۵/۹۱۳۰	۰/۷۵۹۸	۰/۷۴۰۴	۰/۱۱۳۹
فرصت‌های رشد	X ₆	۰/۹۰۹۹	۰/۵۹۰۳	۱/۲۹۳۳	۷/۵۲۱۱	۸/۲۰۸۴
ساختار سرمایه	X ₇	۰/۹۶۳۳	۰/۶۸۰۶	۱/۲۳۶۸	۰/۲۹۲۱	۱/۷۷۵۳
اندازه مؤسسه حسابرس	X ₈	۰/۲۸۰۰	۰/۴۵۱۰	۰/۹۶۹۳	۰/۹۶۳۲	-۱/۰۶۳۲
نوع اظهارنظر حسابرس	X ₉	۰/۵۷۰۰	۱	۰/۴۹۵۰	-۲/۲۸۳۲	-۱/۹۲۴۷
دوره تصدی حسابرس	X ₁₀	۰/۵۰۰۰	۰	۰/۶۲۴۰	۰/۰۶۶۰	-۲/۰۰۰۷
درصد سهامداران نهادی	X ₁₁	۰/۵۱۰۳	۰/۵۲۰۰	۰/۲۷۷۳	۰/۰۷۶۵	-۱/۱۷۹۲

منبع: یافته‌های پژوهش

همبستگی بین متغیرهای پژوهش

در جدول (۳)، ماتریس ضرایب همبستگی بین کلیه متغیرهای پژوهش ارائه شده است. بر اساس مقادیر به دست آمده، همبستگی شدید بین متغیرهای پژوهش وجود ندارد که در این حالت، تفسیر نتایج پژوهش با اطمینان بیشتری صورت خواهد پذیرفت.

جدول ۳. ماتریس همبستگی ضمنی بین متغیرهای پژوهش

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁
X ₁	1										
X ₂	-0/01	1									
X ₃	-0/70**	-0/17**	1								
X ₄	0/08	0/15**	-0/10*	1							
X ₅	-0/32	0/57**	0/08*	-0/03	1						
X ₆	0/13**	0/05	-0/21*	0/19**	0/01	1					
X ₇	0/04	-0/01	-0/03	-0/05	-0/04	0/02	1				
X ₈	-0/20**	0/10*	0/19*	-0/08*	0/21**	-0/64**	0/04	1			
X ₉	-0/04	0/72*	0/08*	-0/01	0/78**	-0/12**	-0/03	0/23**	1		
X ₁₀	0/11**	0/20**	0/05	-0/07	0/01	-0/13**	0/01	0/10*	0/22**	1	
X ₁₁	-0/27**	0	0/57**	-0/09*	-0/07	-0/03	0	-0/16**	0/15**	0/25**	1

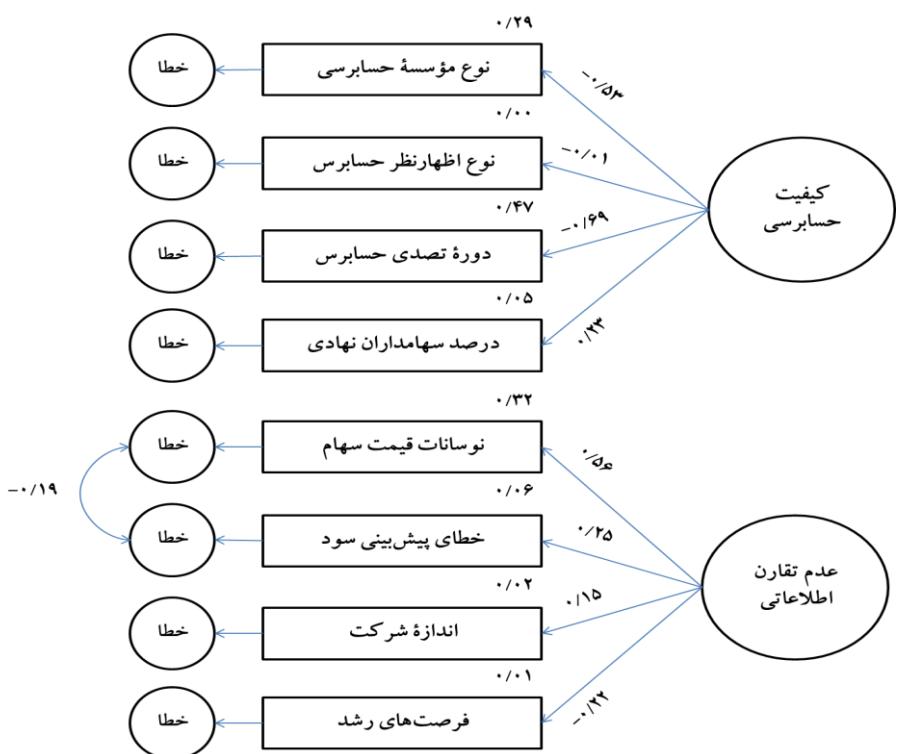
* معنادار در سطح 1 درصد؛ ** معنادار در سطح 5 درصد

منبع: یافته‌های پژوهش

اعتبارسنجی الگوی اندازه‌گیری

پس از تعیین الگوی مفهومی پژوهش و گردآوری داده‌ها، مهم‌ترین مرحله الگوسازی معادلات ساختاری، اعتبارسنجی الگوی اندازه‌گیری است. اعتبار یک الگو با استفاده از معیارهای نیکویی برآش مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ بنابراین، در این مرحله از تجزیه و تحلیل‌های آماری انتظار بر این

است که برآذش داده‌ها به الگوی مفهومی پژوهش بر اساس معیارهای علمی، قابل قبول باشد. در شکل (۲)، به ترتیب الگوهای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی به همراه بار عاملی^۱ مربوط به هر یک از این الگوها نشان داده شده است. همچنین، در جدول (۴)، شماری از شاخص‌های نیکویی برآذش الگوهای اندازه‌گیری نشان داده شده است. بر اساس مقادیر به دست آمده می‌توان اظهار داشت، الگوهای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی از اعتبار کافی جهت انجام آزمون فرضیه‌های پژوهش برخوردار می‌باشند.

شکل ۲. الگوهای اندازه‌گیری پژوهش به همراه بار عاملی

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول ۴. شاخص‌های نیکویی برآشن الگوهای اندازه‌گیری پژوهش

		الگوهای اندازه‌گیری		نام شاخص	معیارهای نیکویی برآشن	
سطح برآش	قابل قبول	عدم تقارن اطلاعاتی	کیفیت حسابرسی			
بزرگ‌تر از ۵ درصد	۰/۶۱۹	۰/۴۲۵	X ²	شاخص‌های برآش مطلق	شاخص‌های برآش مطلق	
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۱/۰۰۰	۰/۹۹۹	GFI			
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۰/۹۹۸	۰/۹۹۵	AGFI			
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۱/۹۸۱	۱/۰۰۶	NNFI		شاخص‌های برآش تطبیقی	
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۰/۹۷۷	۰/۹۸۸	NFI			
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	CFI			
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۱/۰۷۸	۱/۰۰۲	IFI			
بزرگ‌تر ۹۵ درصد	۰/۸۶۰	۰/۹۶۴	RFI		شاخص‌های برآش مقتصد	
بزرگ‌تر از ۵۰ درصد	۰/۱۶۳	۰/۳۲۹	PNFI			
کوچک‌تر از ۱۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	RMSEA			
۱۰۰	۰/۲۴۷	۰/۸۵۶	CMIN/df			
بیشتر از ۲۰۰	۱۲۳۰۲	۲۷۷۰	Hoelter	سایر شاخص‌ها		

منبع: یافته‌های پژوهش

هم‌چنین، به منظور بررسی بیش‌تر برآشن الگوهای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی، در جدول (۵)، مقادیر مربوط به ماتریس کوواریانس خطای باقی‌مانده استانداردشده ارائه شده است. این کوواریانس استانداردشده، دارای توزیع Z است. چنانچه مقادیر خطای باقی‌مانده در بازه $-1/96$ و $+1/96$ باشند، می‌توان نتیجه گرفت که برآشن الگو در حد قابل قبول می‌باشد.

از آنجاکه مقادیر به دست آمده در بازه مطلوب قرار دارند، می‌توان ادعا کرد که ماتریس کوواریانس ضمنی و ماتریس کوواریانس نمونه از نظر آماری، تفاوت معناداری با یکدیگر ندارند.

جدول ۵. ماتریس کوواریانس خطای باقیمانده استاندارد شده

X ₁₁	X ₁₀	X ₉	X ₈	کیفیت حسابرسی
.			X ₈	
	.	-0/154	X ₉	
.	0/312	-0/003	X ₁₀	
.	0/003	1/187	-0/020	X ₁₁

X ₆	X ₅	X ₄	X ₃	عدم تقارن اطلاعاتی
.		.	X ₃	
	.	-0/012	X ₄	
.	0/038	0/086	X ₅	
.	-0/015	0/025	0/057	X ₆

منبع: یافته‌های پژوهش

اعتبارسنجی الگوی ساختاری پژوهش

در مرحله ارزیابی الگوی ساختاری و به هنگام بررسی روابط بین متغیرهای پنهان، بار عاملی عامل الگوی اندازه‌گیری دوباره تخمین زده می‌شود. به این صورت که بارهای عاملی عامل و خطای اندازه‌گیری در الگوی اندازه‌گیری و الگوی ساختاری، آزاد در نظر گرفته شده و تخمین زده می‌شوند. چنانچه مقادیر بارهای عاملی در دو الگو، تفاوت آشکاری با یکدیگر داشته باشند، این امر مؤید وجود وضعیت درماندگی در تفسیر آمی باشد. مزیت این روش این است که می‌توان از نیکوبی برآش الگوی اندازه‌گیری به عنوان مبنای برای مقایسه استفاده نمود و نیکوبی برآش الگوی ساختاری را با آن محکم کرد. این دیدگاه به صورت گسترده در الگوسازی معادلات ساختاری مورد استفاده قرار می‌گیرد. شاخص‌های برآش الگوی ساختاری مربوط به آزمون فرضیه‌های پژوهش که در جدول (۶) ارائه گردیده است، می‌باشند. قابل قبول الگوی ساختاری و عدم موافقه با پذیده درماندگی در تفسیر است.

جدول ۶. شاخص‌های نیکویی برازش الگوی ساختاری پژوهش

معیارهای نیکویی برازش	نام شاخص	الگو با اثرات کامل	الگو با اثر میانجی	سطح برازش قابل قبول
شاخص‌های برازش	X ²	۰/۴۰۰	۰/۴۲۸	بزرگ‌تر از ۵ درصد
مطلق	GFI	۰/۹۹۵	۰/۹۹۶	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
شاخص‌های برازش	AGFI	۰/۹۸۴	۰/۹۸۴	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
شاخص‌های برازش	NNFI	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
شاخص‌های برازش	NFI	۰/۹۹۸	۰/۹۹۸	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
شاخص‌های برازش	CFI	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
تطبیقی	IFI	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
شاخص‌های برازش	RFI	۰/۹۹۴	۰/۹۹۵	بزرگ‌تر ۹۵ درصد
شاخص‌های برازش	PNFI	۰/۳۴۵	۰/۳۰۹	بزرگ‌تر از ۵۰ درصد
مقصد	RMSEA	۰/۰۰۸	۰/۰۰۵	کوچک‌تر از ۱۰ درصد
سایر شاخص‌ها	CMIN/df	۱/۰۴۸	۱/۰۲۳	کوچک‌تر از ۳
سایر شاخص‌ها	Hoelter	۱۱۹۸	۱۲۵۵	بیشتر از ۲۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

پس از حصول اطمینان از نیکویی برازش الگوی ساختاری پژوهش، نوبت به بررسی فرضیه‌های پژوهش (تفسیر ضرایب برآورده بین متغیرهای پنهان کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی و متغیرهای مشاهده‌پذیر ساختار سرمایه، سودآوری و ساختار بازار) می‌رسد. به‌منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، از روش بارون و کنی استفاده شده است. در این روش دو مرحله‌ای، نخست بدون حضور متغیر میانجی عدم تقارن اطلاعاتی (الگو با اثرات کامل)، مسیر مستقیم بین کیفیت حسابرسی و ساختار سرمایه بررسی می‌شود و ضرایب مسیر کیفیت حسابرسی به عدم تقارن اطلاعاتی و عدم تقارن اطلاعاتی به ساختار سرمایه برابر صفر در نظر گرفته می‌شود. درصورتی که ضرایب رگرسیونی این مسیر معنادار بود، به مرحله دوم رفته و میانجی گری آزمایش می‌شود. همان‌گونه که در جدول (۷)، نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون الگوی اثرات کامل نشان می‌دهد کیفیت حسابرسی اثر منفی و معناداری بر سیاست‌های تأمین مالی (ساختار سرمایه) دارد. ازین‌رو، دلیلی بر رد فرضیه اول پژوهش وجود ندارد.

جدول ۷. نتایج ضرایب رگرسیونی استاندارد شده مسیرهای الگو با اثرات کامل

روابط بین متغیرهای الگوی ساختاری	ضریب مسیر	نسبت بحرانی	معنی داری
کیفیت حسابرسی ---> ساختار سرمایه	-۰/۰۰۴	-۳/۲۸۳	۰/۰۰۱۰
کیفیت حسابرسی ---> عدم تقارن اطلاعاتی	-۰	-	-
عدم تقارن اطلاعاتی ---> ساختار سرمایه	-۰	-	-
سودآوری ---> ساختار سرمایه	-۰/۰۰۸	-۷۴/۹۸۴	۰/۰۰۰۱
ساختار بازار ---> ساختار سرمایه	۱/۰۴۴	۱۰۰۲/۰۱۲	۰/۰۰۰۱

منبع: یافته‌های پژوهش

بر اساس روش بارون و کنی از آنجایی که ضریب مسیر کیفیت حسابرسی به ساختار سرمایه معنادار است، می‌توان میانجی گری (الگو با اثر میانجی) را بررسی نمود. درواقع در این الگو، مسیرهای کیفیت حسابرسی به عدم تقارن اطلاعاتی و عدم تقارن اطلاعاتی به ساختار سرمایه بررسی می‌گردد. نتایج مسیرها در جدول (۸) ارائه شده و مشاهده می‌شود، مسیر کیفیت حسابرسی به عدم تقارن اطلاعاتی به طور معناداری از صفر تمایز نیست که در این حالت فرضیه دوم پژوهش رد می‌گردد. هم‌چنین، می‌توان ادعا نمود که سطح معناداری مسیر عدم تقارن اطلاعاتی به ساختار سرمایه بیشتر از ۵ درصد بوده که در این حالت، فرضیه سوم پژوهش نیز رد می‌گردد. بنابراین طبق نمودار تصمیم گیری بارون و کنی، مسیر کیفیت حسابرسی به ساختار سرمایه تنها یک مسیر مستقیم است و تأثیر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و ساختار سرمایه میانجی گری نمی‌شود. از این‌رو، فرضیه چهارم پژوهش نیز رد می‌شود.

جدول ۸. نتایج ضرایب رگرسیونی استاندارد شده مسیرهای الگو با اثر میانجی

روابط بین متغیرهای الگوی ساختاری	ضریب مسیر	نسبت بحرانی	معنی داری
کیفیت حسابرسی ---> ساختار سرمایه	-۰/۰۰۴	-۳/۰۹۹	۰/۰۰۲۰
کیفیت حسابرسی ---> عدم تقارن اطلاعاتی	-۰/۰۶۴	-۰/۶۷۱	۰/۰۰۲
عدم تقارن اطلاعاتی ---> ساختار سرمایه	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۶۱۶
سودآوری ---> ساختار سرمایه	-۰/۰۷۹	-۶۸/۹۱۴	۰/۰۰۰۱
ساختار بازار ---> ساختار سرمایه	۱/۰۴۴	۹۸۱/۰۵۳	۰/۰۰۰۱

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه‌گیری و بحث

نتیجه فرضیه اول نشان داد که کیفیت حسابرسی اثر منفی و معناداری بر سیاست‌های تأمین مالی یا به عبارتی ساختار سرمایه دارد. به این معنی که با بالا رفتن کیفیت خدمات حسابرسی مستقل، تمايل شرکت‌ها به تأمین مالی از محل صدور سهام عادی افزایش پیدا می‌کند. در رابطه با نتیجه این فرضیه، می‌توان به پژوهش کنچل و هم‌پژوهان (۲۰۱۳) اشاره نمود. ایشان معتقدند که جامعه، کیفیت بالای خدمات حسابرسی را یکی از راه‌های کاهش (اجتناب از) مشکلات اقتصادی شرکت‌ها در مواجهه با تضاد منافع بین گروه‌های مختلف در نظر خواهد گرفت؛ بنابراین، استفاده از خدمات حسابرسی با کیفیت بالاتر، امکان و تمايل شرکت‌ها به تأمین مالی از محل صدور سهام عادی را افزایش می‌دهد. خدادادی و هم‌پژوهان (۱۳۹۵)، در خصوص رابطه منفی بین کیفیت حسابرسی و ساختار سرمایه، بیان می‌دارند که در ایران، شرکت‌ها معيار انتخاب حسابرسی با کیفیت را بر اساس اندازه شرکت تعیین و بیش تر به حجم بدھی شرکت‌ها در مقایسه با نسبت بدھی‌ها توجه می‌کنند. همچنین، احمدپور و هم‌پژوهان (۱۳۸۹) معتقدند، در بازار سرمایه کشورهای توسعه‌یافته، کیفیت حسابرسی مستقل به عنوان بخشی از نظام راهبری شرکتی، جایگاه ویژه‌ای نزد اعتباردهنگان در خصوص تصمیم‌گیری‌های مربوط به اعطای یا عدم اعطای اعتبار، برخوردار است. در حالی که در کشور ما، عواملی دیگری در خصوص اعطای اعتبار مؤثر است که شاید سازوکارهای نظام راهبری (شامل کیفیت حسابرسی) کم ترین تأثیر را در این رابطه داشته باشد. نتیجه حاصل از فرضیه اول مشابه با نتایج پژوهش‌های چانگ و هم‌پژوهان (۲۰۰۸) است، ولی با نتایج پژوهش‌های بالاچاندرام و هم‌پژوهان (۲۰۱۵)، آنمول و هم‌پژوهان (۲۰۱۵)، ننزی (۲۰۱۷)، میرزايان‌دهکردی (۱۳۹۰)، علوی طبری و هاشمیان (۱۳۹۰) و مهربان‌پور و زمانی (۱۳۹۵) سازگار نیست. لازم به ذکر است که خدادادی و هم‌پژوهان (۱۳۹۵) در پژوهش خود، نتایجی دوپهلو را نشان می‌دهد که یکی از معيارهای کیفیت حسابرسی اثر منفی معناداری و یکی از معيارهای دیگر، اثر مثبت و معنادار بر ساختار سرمایه را نشان می‌داد.

نتیجه فرضیه دوم نشان می‌دهد که کیفیت حسابرسی اثر منفی بر عدم تقارن اطلاعاتی دارد. هرچند که شدت آن از نظر آماری معنادار نمی‌باشد. فرناندو و هم‌پژوهان (۲۰۱۰) معتقدند بالا بودن کیفیت خدمات حسابرسی مستقل قابلیت اتکای اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی را افزایش داده و به واسطه تقلیل سطح ناقرینگی اطلاعاتی، اثرات نامطلوب تفکیک مالکیت از مدیریت را

تعديل می‌کند؛ بنابراین، حسابرسی ابزاری جهت کاهش ریسک اطلاعاتی برای استفاده کنندگان از اطلاعات صورت‌های مالی است. این کاهش ریسک اطلاعاتی موجب کاهش هزینه سرمایه شرکت می‌شود و درنهایت هرگونه تغییر در هزینه سرمایه شرکت، موجب تغییر در سیاست‌های تأمین مالی واحد تجاری و تغییر در ترکیب حجم بدھی‌ها و سرمایه در ساختار سرمایه شرکت خواهد شد. نتیجه این فرضیه با نتایج پژوهش‌های بهبهانی‌نیا و معصومی (۱۳۹۵) و حجازی و همکاران (۱۳۹۵) سازگار است ولی با نتایج پژوهش یوسال و گول (۲۰۰۸)، وریسی (۲۰۱۳) و آبد (۲۰۱۵) در تضاد است. نکه جالب در مقایسه نتایج این فرضیه با پژوهش‌های داخلی این است که ملکیان و همپژوهان (۱۳۹۰)، رستگار (۱۳۹۲) و دهداری (۱۳۹۲) در پژوهش‌های به نتایجی دوپهلو رسیده‌اند. درواقع، بر اساس یک سری معیارهای کیفیت حسابرسی نشان داده‌اند که عدم تقارن اطلاعاتی کاهش پیدا می‌کند و بر اساس یک سری معیار دیگر از کیفیت حسابرسی، معتقد‌اند که عدم تقارن اطلاعاتی افزایش می‌یابد؛ اما دلیل این که برخلاف ادبیات پژوهش، نتایج نشان‌دهنده بی‌تأثیر بودن کیفیت حسابرسی در تقلیل عدم تقارن اطلاعاتی در ایران می‌باشد؛ می‌توان به دلایل ذیل اشاره نمود:

- عدم درک بازار سرمایه ایران از اثر حسابرسی و کیفیت آن بر بهبود گردش اطلاعات و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی که نشانگر ضعف اطلاعاتی سرمایه‌گذاران از سازوکارهای بهبود کیفیت بازار سرمایه است.
- معیارهای کیفیت حسابرسی که در ادبیات پژوهش به آن اشاره شده است، تقریباً برای سازمان حسابرسی و قریب به اتفاق دیگر مؤسسه‌های خصوصی صادق نیست.
- از آنجایی که بیش تر شرکت‌های بورسی دارای مالکیت دولتی یا خصوصی هستند، پس گزارش‌های حسابرسی، نامتقارن بودن اطلاعات را دامن می‌زنند.
- حسابرسی، گزارش‌های مالی که خود درست نیستند، نمی‌تواند با کیفیت باشد (نمونه بارز، گزارش‌های بانک‌ها در سال ۱۳۹۴ بر مبنای بخشی از IFRS، رقم سود از ۱۰ تبدیل به زیان ۱۰۰ می‌شود. هرچند که این گروه، جزو شرکت‌های نمونه نیستند ولی برای دیگر شرکت‌ها هم می‌تواند صادق باشد).
- سود اکثر شرکت‌ها بی کیفیت است. کدام حسابرس می‌تواند روی سود بی کیفیت، گزارش با کیفیت بدهد تا قابلیت مقایسه داشته باشد و بتواند، ناقرینگی اطلاعاتی را تقلیل دهد. درواقع، چنانچه در وضعیت مالی نیز ارزش‌های منصفانه رعایت می‌شود، وضع ترازانمehا نیز

روشن می کرد که سود کیفیت ندارد. ازین رو، می توان ادعا نمود که کیفیت حسابرسی، معنادار نیست.

- همچنین، در عمل نیز مشاهده کرده ایم، گزارش های حسابرسی قریب به اتفاق با ایان جملات چند پهلو، علاوه بر این که موجب شفاف سازی نمی شوند، بلکه عدم تقارن اطلاعاتی را بیشتر می کنند.

- مؤسسه ای بزرگ حسابرسی، دولتی هستند و مؤسسه ای کوچک، بی جرأت، چون مشتریان خود را از دست می دهند. پس گزارش های حسابرسی، نمی توانند شفافیت را بهتر کند؛ بنابراین، کیفیت حسابرسی، معنادار نیست.

- علاوه بر موارد فوق، می توان به این موضوع نیز اشاره داشت که حسابرسان قادر به افشای اطلاعات خصوصی شرکت ها در قالب افشای اطلاعات مندرج در صورت های مالی، نیستند.

- فارغ از دلایل فوق، نتیجه به دست آمده را می توان به نحوی دیگر تفسیر کرد و آن مربوط به برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی به عنوان دو مفهوم متفاوت و جدا از هم است. در واقع، ممکن است برداشت مشارکت کنندگان بازار این باشد که کیفیت حسابرسی های انجام شده پایین است، حتی، حسابرسی هایی که با شاخص های این پژوهش در نظر گرفته می شوند.

نتیجه فرضیه سوم پژوهش حاکی از آن است که عدم تقارن اطلاعاتی اثر مثبتی بر ساختار سرمایه شرکت دارد، هر چند که شدت آن از نظر آماری معنادار نمی باشد. علوی طبری و هاشمیان (۱۳۹۰) در پژوهش خود عنوان داشتند، شرکت هایی که بیشتر در معرض عدم تقارن اطلاعاتی قرار دارند به احتمال بیشتری از ارزیابی نادرست صدمه می بینند. اگر سهام این شرکت ها کمتر از ارزش واقعی ارزش گذاری شود ممکن است شرکت های مذکور مجبور باشند برای تأمین مالی اجرای پروژه های خود به دنبال روش جایگزین، همچون استفاده از بدھی باشند. نتیجه این فرضیه، در تضاد با نتایج پژوهش های گاؤ و ژو (۲۰۱۴)، پیتاچی (۲۰۱۵)، فوسو و هم پژوهان (۲۰۱۶)، کردستانی و فدائی کلورزی (۱۳۹۱) و کاشانی پور و مؤمنی یانسری (۱۳۹۱) است.

همان گونه که عنوان شد، نتایج پژوهش نشان می دهد که کیفیت حسابرسی اثر منفی و معناداری بر ساختار سرمایه دارد ولی رابطه معناداری بین کیفیت حسابرسی و عدم تقارن اطلاعاتی مشاهده

نگردید. از این‌رو، تأثیر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و ساختار سرمایه، میانجی‌گری نمی‌شود و فرضیه چهارم پژوهش رد می‌گردد.

هم‌چنین، نتایج نشان می‌دهد سودآوری اثر منفی و معناداری بر ساختار سرمایه دارد. این امر مؤید نظریه ترجیحی و مخالف نظریه توازنی است. ساختار بازار نیز اثر مثبت و معنادار بر ساختار سرمایه دارد که در این خصوص برای رقابت در بازار تولید ممکن است از اهرم مالی برای رقابت بیش‌تر استفاده کنند. از سوی دیگر، اگر رقابت در بازار تولید شدید نباشد، شرکت ممکن است از اهرم بیش‌تری برای رقابت با شرکت‌های رقیب در صنعت خود و مجموع بازار استفاده کند.

با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش، پیشنهادهایی به شرح ذیل قابل طرح است:

(۱) به سازمان بورس اوراق بهادار پیشنهاد می‌شود الزاماتی در رابطه با ارائه تحلیل‌های مدیریتی در رابطه با نقدینگی و انعطاف‌پذیری مالی واحدهای تجاری وضع نماید. هم‌چنین، نظارت بر اجرای هر چه بهتر آین نامه افشای اطلاعات از سوی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌تواند از سطح ناقینگی اطلاعاتی بکاهد و در این خصوص صاحبان منابع بهمنظور سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری تصمیم‌های آگاهانه‌تری را اتخاذ نمایند.

(۲) به سازمان بورس، دانشگاه‌ها، انجمن‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای پیشنهاد می‌شود بر لزوم آموزش به مشارکت‌کنندگان بازار درباره سازوکارهایی که توجه به آن‌ها می‌تواند رسیک سرمایه‌گذاری را در بازار کاهش داده و منجر به افزایش ثروت آن‌ها شود، توجه لازم را مبذول فرمایند.

(۳) به کلیه نهادهای حاکم، قانون‌گذار و حرفه‌ای پیشنهاد می‌شود که کنترل‌های کیفیت حسابرسی‌های انجام‌شده و اطلاع‌رسانی مناسب درباره این ارزیابی‌ها و اقدامات انصباطی که در مورد حسابرسان خاطی انجام می‌شود را به عموم عرضه نموده تا برداشت بازار از کیفیت حسابرسی بهبود یابد.

(۴) به سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سازمان حسابرسی به عنوان نهادهای تدوین‌کننده مقررات و استانداردها پیشنهاد می‌شود، شرکت‌ها را ملزم به ارائه و افشای اطلاعاتی در خصوص ویژگی‌های حسابرسان خود، نمایند تا توجه سرمایه‌گذاران بیش‌ازپیش معطوف به کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی گردد.

(۵) با توجه به تأثیر مثبت ساختار بازار بر ساختار سرمایه، انتظار بر این است که تأمین کنندگان منابع مالی، به وضعیت رقابتی شرکت و ساختار بازار توجه داشته و می‌توانند نقش سازنده‌ای را ایفا نمایند. از این‌رو، پیشنهاد می‌شود گروه مدیریت واحدهای تجاری به منظور استفاده مؤثرتر از منابع متعلق به این گروه و در راستای ارزش‌آفرینی برای شرکت، اقدامات عملی و زمینه‌لازم را برای بهره‌برداری از این منابع، فراهم آورند.

(۶) خدمات حسابرسی با کیفیت‌تر می‌تواند به نوعی تضاد منافع بین گروه‌های ذی نفع (هزینه‌های نمایندگی) را تقلیل بخشد و به واسطه ارائه اطلاعات قابل اتکاتر، تصمیم‌های اقتصادی صاحبان منابع در چگونگی تخصیص منابع خود را بهبود بخشد. این مسئله می‌تواند به صورت بالقوه، ساختار سرمایه شرکت‌ها و بعده آن، هزینه سرمایه شرکت را تحت تأثیر قرار دهد. از این‌رو، به گروه مدیریت پیشنهاد می‌گردد تا حسابرسی سالانه واحدهای تجاری تحت مدیریت خویش را به مؤسسه‌هایی که خدمات حسابرسی با کیفیت‌تری را ارائه می‌نمایند، بسپارند.

سپاسگزاری

نویسنده‌گان مقاله، از استاد گران‌قدر جناب آقای دکتر علی ثقفی (استاد حسابداری دانشگاه علامه طباطبائی تهران) در خصوص کمک‌های فراوان و ایراد نقطه نظرات گران‌بها که در نگارش این مقاله از آن استفاده شده است، نهایت تشکر و قدردانی را دارند.

منابع

- احمدپور، احمد؛ و سلیمانی، امین. (۱۳۸۶). "تأثیر صنعت و اندازه بر ساختار سرمایه". *فصلنامه پیشرفت‌های حسابداری*، ۲۶(۱)، ۱۳-۳۵.
- احمدپور، احمد.، کاشانی‌پور، محمد. و شجاعی، محمدرضا. (۱۳۹۰). "بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی و کیفیت حسابرسی بر هزینه تأمین مالی از طریق بدھی (استقراض)". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۶۲(۱۷)، ۱۷-۴۸.
- اعتمادی، حسین. و منتظری، جواد. (۱۳۹۴). "بررسی عوامل مؤثر بر ساختار سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۰(۳)، ۱-۲۶.
- پورزماني، زهرا. و جمشيدی، شهرام. (۱۳۹۴). "تأثیر چرخه عمر شرکت بر رابطه کیفیت افشا و ساختار سرمایه". *فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۴(۴)، ۵۵-۶۶.
- حجازی، رضوان.، زارعی، بتول. و حاتمی، فرهاد. (۱۳۹۵). "تأثیر کیفیت حسابرسی بر عدم تقارن اطلاعاتی". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری*، ۱۰(۳)، ۱-۱۸.
- حسام‌بگانه، یحیی. و جعفری، ولی‌الله. (۱۳۸۹). "بررسی تأثیر چرخش مؤسسات حسابرسی بر کیفیت گزارش حسابرسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه بورس اوراق بهادار*، ۹، ۴۲-۲۵.
- حسنی، حسن. و پارک‌ک مرام، عسگر. (۱۳۹۶). "عوامل مؤثر بر ساختار سرمایه شرکت‌ها با تأکید بر چرخه‌های تجاری". *فصلنامه راهبرد مدیریت مالی*، ۱۶(۵)، ۷۷-۹۷.
- خدادادی، ولی.، ویسی، سجاد. و چراغی‌نیا، علی. (۱۳۹۵). "بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و ساختار سرمایه". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری*، ۱۱(۳)، ۴۵-۶۴.
- دارابی، رؤیا. (۱۳۹۲). "رابطه انعطاف‌پذیری مالی و تصمیمات ساختار سرمایه". *فصلنامه راهبرد مدیریت مالی*، ۱(۱)، ۱-۳۱.
- دارابی، رؤیا. (۱۳۹۵). "بررسی رابطه میان ساختار سرمایه و بازده غیرعادی (شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران)". *فصلنامه راهبرد مدیریت مالی*، ۱۴(۱)، ۷۷-۱۰۲.
- دهداری، مرجان. (۱۳۹۲). "تأثیر کیفیت حسابرسی بر عدم تقارن اطلاعاتی با درنظر گرفتن ویژگی اندازه شرکت‌ها". پایان‌نامه کارشناسی ارشد، واحد مروودشت، دانشگاه آزاد اسلامی.

- رحیمیان، نظام الدین، رضاپور، نرگس. و اخضری، حسین. (۱۳۹۰). "نقش مالکان نهادی در کیفیت حسابرسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه دانش حسابرسی*، ۴۵(۱۱)، ۶۸-۸۱.
- رستگار، امیر. (۱۳۹۲). "بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر عدم تقارن اطلاعاتی". *پایان نامه کارشناسی ارشد، مؤسسه آموزش عالی کار، قزوین*.
- سادات بهبهانی، پریسا. و معصومی، جواد. (۱۳۹۵). "نقش کیفیت حسابرسی در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی". *فصلنامه دانش حسابداری مالی*، ۳(۴)، ۹۳-۱۰۶.
- ستایش، محمدحسین، منفرد مهارلوئی، محمد. و ابراهیمی، فهیمه. (۱۳۹۰). "بررسی عوامل مؤثر بر ساختار سرمایه از دیدگاه نظریه نمایندگی". *فصلنامه پیشرفت‌های حسابداری*، ۳(۱)، ۵۵-۸۹.
- شیرین بخش، شمس‌الله.، عرف‌منش، زهرا. و بذرافشان، آمنه. (۱۳۹۲). "نابرابری اطلاعاتی، شواهدی در رابطه با دوره تصدی و تخصص حسابرس". *فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۱(۳۷)، ۷-۲۶.
- صالحی، مهدی. و فلاح‌گنجه، زین‌العابدین. (۱۳۹۵). "اولویت‌بندی ارکان کیفیت گزارش حسابرسی با استفاده از تحلیل ساسله مراتبی فازی (AHP)". *فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۸(۵)، ۱۵-۲۷.
- علوی‌طبری، سید‌حسین. و هاشمیان، سیده‌معصومه. (۱۳۹۰). "تأثیر کیفیت حسابرسی بر تصمیمات تأمین مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه پژوهش حسابداری*، ۱، ۱-۱۷.
- قالیاف اصل، حسن. و ولی‌زاده، فریده. (۱۳۹۵). "بررسی رابطه بین سیاست تقسیم سود با عدم تقارن اطلاعاتی و نقدشوندگی سهام". *فصلنامه راهبرد مدیریت مالی*، ۴(۳)، ۱-۲۳.
- قائمی، محمد‌حسین. و وطن‌دوست، محمد رضا. (۱۳۸۴). "بررسی نقش اطلاعات حسابداری در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۴۱، ۱۰۳-۸۵.
- کا شانی‌پور، محمد. و مؤمنی‌یانسری، ابوالفضل. (۱۳۹۱). "بررسی نقش عدم تقارن اطلاعاتی در تصمیمات ساختار سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، ۴(۱۴)، صص. ۲۰-۴.

- کردستانی، غلامرضا. و فدائی کلورزی، اسماعیل. (۱۳۹۱). "رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی و ساختار سرمایه در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه پژوهش حسابداری*، ۷(۲).
- مرادزاده‌فرد، مهدی.، عدلزاده، مرتضی.، فرجزاده، مریم. و عظیمی، صدیقه. (۱۳۹۲). "عدم تقارن اطلاعاتی، عدم تقارن اطلاعاتی و فرصت‌های رشد". *فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۳۹، صص. ۱۴۶-۱۲۵.
- مشایخی، بیتا.، مهرانی، کاوه.، رحمانی، علی. و مداھی، آزاده. (۱۳۹۲). "تدوین مدل کیفیت حسابرسی". *فصلنامه بورس اوراق بهادار*، ۶(۲۳)، صص. ۱۳۷-۱۰۳.
- مکیان، سید نظام الدین. و رئیسی، مهین. (۱۳۹۳). "تأثیر حاکمیت شرکتی بر عدم تقارن اطلاعاتی: مطالعه موردی بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی*، ۱۴(۴)، صص. ۱-۲۲.
- ملکیان کله‌بستی، اسفندیار.، معین‌الدین، محمود. و کلانتری، انسیه. (۱۳۹۱). "رابطه کیفیت حسابرسی مستقل و اختلاف قیمت پیشنهادی خرید و فروش سهام در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱۸(۶۶)، صص. ۸۰-۶۹.
- مهربان‌پور، محمدرضا. و زمانی، علی‌صغر. (۱۳۹۵). "بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر تعیین ساختار سرمایه شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران". *چهاردهمین همایش ملی حسابداری، دانشگاه ارومیه*، ۵ و ۶ خردادماه.
- میرزائیان دهکردی، اکرم. (۱۳۹۰). "تأثیر کیفیت حسابرسی بر تصمیمات تأمین مالی". *پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا (س)*.
- نظری، محسن.، پارسایی، منا. و نصیری، سپیده سادات. (۱۳۹۱). "رابطه عدم تقارن اطلاعاتی با سیاست‌های تقسیم سود در شرکت‌ها". *فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱(۲)، صص. ۱۱۳-۱۰۳.
- Darabi, R. (2013). Financial flexibility and decisions on capital structure studying the relationship. *Journal of Financial Management Sterategy*, 1(1), pp.1-31 (In Persian).
- Abad, D., Sánchez-Ballesta, J. P., & Yagüe, J. (2015). "Audit opinions & information asymmetry in the stock market". *Journal of Accounting & Finance*. 57(2), pp.565-595.

- Ahmadpour, A., & Salimi, A. (2007). "The effect of industry & size on capital structure: listed companies in Tehran Stock Exchange". *Journal of Accounting Advances*. 26(1), pp.13-35 (In Persian).
- Ahmadpour, A., Kashnipoor, M., & Shojaei, M. (2011). "The effect of corporate governance & audit quality on cost of debt financing". *Quarterly Journal of the Iranian Accounting & Auditing Review*. 17(62), pp.17-48 (In Persian).
- Alavi Tabari, S. H., & Hashemi, S. M. (2011). "The effect of audit quality on financing decisions of listed companies in Tehran Stock Exchange". *Journal of Accounting Research*. 1(1), pp.1-17 (In Persian).
- Amir Rastgar, R. (2013). "Investigating the effect of audit quality on firm information asymmetry". *Master Dissertation*. Kar Higher Education Institute (In Persian).
- Anmol, B., Muhammad, J.A. & Doureige, J. (2015). "Audit fees & capital structure decision". Available online at www.ssrn.com.
- Balachandram, B., Jahangir Ali, M., Bhatia, A., & Doureige, D. (2015). "Audit fee & capital structure decision". Available online at www.ssrn.com.
- Cameran, M., Di Vincenzo, D., & Merlotti, E. (2005). "The audit firm rotation rule: A review of the literature". *Working paper*. Bocconi University.
- Chang, X., Dasgupta, S., & Hilary, G. (2009). "The effect of audit quality on financing decisions". *The Accounting Review*. 84(4), pp.1085-11117.
- Clarkson, G., Jacobsen, T. E., & Batcheller, A. L. (2007). "Information asymmetry & information sharing". *Government Information Quarterly*. 24(4), pp.827-39.
- Clinch, G., D. Stokes, & T. Zhu. (2012). "Audit quality & information asymmetry between traders". *Journal of Accounting & Finance*. 52(3), pp.743-765.
- Cormier, D., Ledoux, M. J. e., Magnan, M., & Aerts, W. (2010). "Corporate governance & information asymmetry between managers & investors". *Journal of Corporate Governance*. 10(5), pp.574-89.
- Darabi, R. (2016). "The investigation of the relationship between capital structure & abnormal returns (evidence from Tehran Stock Exchange)". *Journal of Financial Management Sterategy*. 4(1), pp.77-102 (In Persian).
- Dehdari, M. (2013). "The effect of audit quality on information asymmetry with emphasis on firm size. *Master Dissertation*. Islamic Azad University. Marvdasht Branch. (In Persian).
- Etemadi, H., & Montazeri, J. (2013). "Reviewing influential factors on capital structure of firms listed in Tehran Security Exchange with emphases on production market competition". *The Quarterly Journal of Iranian Accounting & Auditing Review*. 20 (3), pp.1-26. (In Persian).

- Fernando, G. D., Abdel-Meguid, A. M., & Elder, R. J. (2010). "Audit quality attributes client size & costs of equity capital". *Review of Accounting & Finance*. 9(4), pp.363-381.
- Fosu, S., Danso. A., Ahmad, W. & Coffie, W. (2016). "Information asymmetry, leverage & firm value: Do crisis & growth matter?" *International Review of Financial Analysis*. 46, pp.140-150.
- Frankel, R. & Li, X. (2004). "Characteristics of a firm's information environment & the information asymmetry between insiders & outsiders". *Journal of Accounting & Economics*. 37, pp.229-259.
- Gao, W., & Zhu, F. (2015). "Information asymmetry & capital structure around the word". *Pacific-Basin Finance Journal*. 32, pp.131-159.
- Ghaemi, M., & Vatan Parast, M. (2005). "Role of accounting information in decreasing of information asymmetry in Tehran Stock Exchange". *Quarterly Journal of the Iranian Accounting & Auditing Review*. 41, pp.805-103 (In Persian).
- Ghalibafasl, H., & valizadeh, F. (2016). "The relationship between dividend policy with information asymmetry & stock liquidity in Tehran Stock Exchange". *Journal of Financial Management Sterategy*. 4(3), pp.1-23 (In Persian).
- Gong, G., Yue, Li. L., (2009). "The association between management earning forecast errors & accruals. *Accounting Review*. 84(2), pp.497-530.
- Hassasyeganeh, Y. & Jafari, V. (2010). "Study of the effect of audit firm rotation upon audit report quality of listed companies in Tehran Stock Exchange". *Quarterly journal of securities exchange*. 3(9), pp.25-42. (In Persian).
- Hejazi, R., Zarei, B., & Hatami, F. (2016). "The effect of information asymmetry on audit quality". *Journal of Iranian Accounting Review*. 3(10), pp.1-18 (In Persian).
- Ittonen, K. (2010). "A theoretical examination of the role of auditing & relevance of audit reports". *Business Administration 28, Accounting & Finance. University of Vaasa*. pp.1-70.
- Kashanipour, M., & Momeni Yansari, A. (2012). "Investigating the effects of information asymmetry on capital structure of listed companies in Tehran Stock Exchange". *Journal of Accounting & Auditing Research*. 4(11), pp.4-19 (In Persian).
- Khodadadi, V., Veisi, S, & Cheraghi Nia, A. (2016). "Investigating the relationship between audit quality & capital structure". *Journal of Iranian Accounting Review*. 3(11), pp.45-64 (In Persian).
- Knechel, W. R., Krishnan, G. V., Pevzner, M., Shefchik, L. B., & Velury, U. K. (2013). "Audit quality: insight from academic literature auditing". *A journal of Practice & Theory*. 32(1), pp.385-421.

- Kordestani, Gh. & Fadaei Kolvarzi, E. (2012). "The relationship between information asymmetry & capital structure of listed companies in Tehran Stock Exchange". *Journal of Accounting Research*. 2(7) (In Persian).
- Krishnan, G. (2003). "Audit quality & the pricing of discretionary accruals". *A Journal of Practice & Theory*. 22 (1), pp.109-126.
- Krishnaswamis, S., & Subramaniam, V. (1999). "Information asymmetry, valuation, & the corporate spin-off decision". *Journal of Financial Economics*. 53(1), pp.73-112.
- Makiyan, S. N., & Raeis, M. (2015). "The effect of corporate governance on asymmetric information (the case of Tehran Exchange Market)". *The Economic Research*. 14(4), pp.1-22 (In Persian).
- Malakian, E., Moien-Addin, M. & Kalantary, A. (2011). "The relationship between audit quality of the external auditor & bid-ask spread in Tehran Stock Exchange". *The Quarterly Journal of the Iranian Accounting & Auditing Review*. 66 (18), pp.69-80. (In Persian).
- Mashaekhi, B., Mehrani, K., Rahmani, A. & Madahi, A. (2013). "Development of audit quality model". *Quarterly journal of securities exchange*. 6(23), pp.103-137. (In Persian).
- Mehrabanpour, M., & Zamani, A. (2016). "Investigating the effects of audit quality on capital structure of listed companies in Tehran Stock Exchange". *14th National Conference on Accounting*. May 25-26. University of Urmia, Urmia, Iran (In Persian).
- Mirzaeian Dehkordi, A. (2011). "The effect of audit quality on financing decisions". *Master Dissertation*. University of AL-Zahra (In Persian).
- Moradzadehfard, M., Adlzadeh, M., Farajzadeh, M., Azimi, S. (2013). "Information uncertainty, information asymmetry & growth options". *Empirical Studies in Financial Accounting Quarterly*. 10(39), pp.125-145 (In Persian).
- Nazari, M., Parsaei, M., & Nasiri, S. (2012). "The relation between information asymmetry & divided policy in Tehran stock exchange". *Journal of Management Accounting & Auditing Knowledge*. 1(2), pp.103-113 (In Persian).
- Nengzih. (2017). "Determinant of corporate governance, audit quality & financing decision". *Research Journal of Finance & Accounting*. 8(8), pp.113-120.
- Petacchi, R. (2015). "Information asymmetry & capital structure: evidence from regulation FD". *Journal of Accounting & Economics*. 59(2-3), pp.221-241.
- Pourzamani, Z., & Jamshidi, Sh. (2015). "The effect of life cycle of company on relation between expose quality & structure of fund". *Journal of Management Accounting & Auditing Knowledge*. 4(13), pp.55-66 (In Persian).

- Rahimian, N., Rezapour, N. & Akhzari, H. (2011). "The role of institutional ownership in audit quality: evidence from Iran". *Journal of Audit Science*. 11(45), pp.68-82. (In Persian).
- Sadat Behbahaniniya, P., & Masoumi, J. (2017). "The role of auditing quality in information asymmetry reduction". A *Quarterly Journal of Empirical Research of Financial Accounting*. 3(4), pp.93-106 (In Persian).
- Salehi, M., & Fallah Ganjeh, Z. (2015). "Prioritize the elements of the quality of audit reports using Fuzzy (AHP)". *Journal of Management Accounting & Auditing Knowledge*. 5(18), pp.15-27 (In Persian).
- Setayesh, M. H., Monfared Maharlouie, M., & Ebrahimi, F. (2011). "Investigating the factors affecting the capital structure from the viewpoint of agency theory". *Journal of Accounting Advances*. 3(1), 55-89 (In Persian).
- Shirinbakhsh, Sh, Arefmanesh, Z. & Bazrafshan, A. (2013). "Information asymmetry: evidences about the relationship between auditor tenure & auditor specialization". *Empirical Studies in Financial Accounting Quarterly*. 11(37), pp.149-176 (In Persian).
- Uysal, P., & Gaul, L. (2008). "Audit fees, asymmetric information, & default risk: evidence from the syndicated loan market". *Working Paper*. Boston University. Pp.1-24.
- Varici, I. (2013). "The relationship between information asymmetry & the quality of audit: an empirical study in istanbul stock exchange". *International Business Research*. 6(10), pp.132-140.